

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Alternativet om løft af FGU, VEU samt af ungdomsuddannelser i udkantsområder i 2023

3. oktober 2022

Regeringen (S) har d. 3. oktober 2022 indgået aftale med Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Alternativet om løft af FGU, VEU samt af ungdomsuddannelser i udkantsområder i 2023.

Med *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* af oktober 2017 indgik FGU-aftalekredsen en ambitiøs aftale, som skulle bane vejen for, at alle unge får et liv med uddannelse og job. Det skete ved oprettelsen af Forberedende grunduddannelse (FGU) i august 2019, som er et nyt forberedende tilbud til unge under 25 år, der har brug for faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

Corona-pandemien, opstartsvanskeligheder og faldende elevtal har givet FGU en svær start. Det ændrer ikke på, at FGU er den rette vej. Aftalepartierne er fortsat meget opsatte på, at FGU skal være hovedvejen til uddannelse og job for unge under 25 år, der ikke har gennemført eller er i gang med en ungdomsuddannelse, og som heller ikke er i beskæftigelse.

Det er ikke kun FGU, som har været udfordret de seneste år. Voksenuddannelsescentre (VUC) har været økonomisk udfordrede i en årrække pga. faldende kursisttal, og vedvarende lav aktivitet på arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) har også skabt økonomiske udfordringer for særligt AMU-centrene, hvor AMU udgør hovedparten af deres uddannelsesaktivitet.

Voksen- og efteruddannelsessystemet er afgørende i forhold til at sikre, at vi i fremtiden har de kompetencer, som efterspørges på arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt, at VUC'erne og AMU-centrene er økonomisk bæredygtige, da det er en forudsætning for uddannelseskvaliteten og et velfungerende voksen- og efteruddannelsessystem.

For at holde hånden under institutionerne har aftalepartierne derfor besluttet, at der afsættes et stort økonomisk løft på 215 mio. kr. i 2023 og 210 mio. kr. i 2024 samt 190 mio. kr. årligt fra 2025 og frem til institutioner for forberedende grunduddannelse, og institutioner, der udbyder voksen- og efteruddannelse. Det økonomiske løft skal holde hånden under institutionerne i en svær tid, og det skal samtidig være første skridt mod at skabe bæredygtige rammer for institutionerne.

FGU-institutionerne har i 2022 fået udbetalt særtilskud for i alt 105,4 mio. kr. til hhv. løft af inkluderende læringsmiljø fra finansloven for 2021 og tilskud til støtte

af undervisningsformål mv. i forbindelse med aftale om finansloven for 2022. Aftalepartierne er enige om, at der afsættes yderligere 20,2 mio. kr. i 2022. Det svarer til knap 750.000 kr. ekstra per institution. Midlerne finansieres via en nedjustering af tilskud til social- og sundhedsuddannelserne og uddannelser målrettet jobfunktioner og brancher inden for grøn omstilling.

Ungdomsuddannelser i udkantsområderne oplever også udfordringer. For at give disse en hjælpende hånd er aftalepartierne endvidere enige om, at der afsættes 45,5 mio. kr. til et løft af tilskud til ungdomsuddannelser i udkantsområder i 2023.

1. Løft af FGU i 2023

Aftalepartierne er enige om, at 167 mio. kr. af de 170 mio. kr. til FGU i 2023 udmøntes som et midlertidigt særtilskud til FGU-institutionerne i 2023. Aftalepartierne er enige om, at 33,4 mio. kr. udmøntes som et tilskud pr. FGU-institution, og de resterende 133,6 mio. kr. fordeles med afsæt i institutionernes årselevsaktivitet i 2022.

Midlerne udbetales i februar 2023, hvor FGU-institutionerne endvidere vil modtage 79,1 mio. kr. til støtte af undervisningsformål mv. afsat i forbindelse med finansloven for 2022. Med denne aftale vil FGU-institutionerne dermed modtage et markant tilskud svarende til i gennemsnit 9,1 mio. kr. per institution samlet set.

Aftalepartierne er også enige om, at der afsættes 3 mio. kr. i 2023 til finansiering af en 1-årig forlængelse af forsøgsordningen, hvor FGU-institutionerne har mulighed for at få refusion for udgifter til elevbetaling i forbindelse med højskoleophold som led i kombinationsforløb på FGU for elever på erhvervsgrunduddannelsessporet (EGU).

Aftalepartierne forpligter sig samtidig til, at de i 2023 vil drøfte behovet for strukturelle og indholdsmæssige ændringer af FGU med henblik på at udmønte midlerne afsat til FGU i 2024 og frem. Aftalepartierne er enige om, at der i 2023 foretages de nødvendige justeringer af tilskudsmodellen for FGU, herunder ved at se på fordelingen mellem aktivitetsafhængige tilskud, dvs. taxametertilskud, og ikke-aktivitetsafhængige tilskud i form af grundtilskud.

2. Løft af VUC, AMU og TAMU i 2023

Aftalepartierne er enige om, at afsætte 45 mio. kr. til et løft af VUC, AMU og Træningsskolens Arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU) i 2023.

Aftalepartierne er enige om, at 10 mio. kr. anvendes til at forhøje puljen til økonomisk udfordrede VUC-afdelinger i 2023. Puljen udgør 13,4 mio. kr. på finanslovsforslaget for 2023 og vil således blive forhøjet til 23,4 mio. kr.

Aftalepartierne er også enige om, at 10 mio. kr. afsættes til et særtilskud til offentlige udbydere af AMU, hvor AMU udgør den primære uddannelsesaktivitet (over 50 pct. af udbyderens samlede aktivitet i perioden 2019-2021).

TAMU er et særligt jobrettet uddannelsesforløb, som foregår under arbejdsplads-lignende vilkår med fokus på praktisk læring. Uddannelsen udfylder en vigtig rolle i samfundet ved at hjælpe uddannelsessvage unge mellem 18-30 år, som ikke er i beskæftigelse, videre i job. Statstilskud til TAMU ydes op til et aktivitetsloft, der fastsættes på finansloven. Det vurderes, at der er efterspørgsel efter flere ledige pladser på TAMU. Aftalepartierne er derfor enige om, at der afsættes 25 mio. kr. årligt fra 2023 og frem til en forhøjelse af TAMU's aktivitetsloft, hvormed TAMU kan optage flere elever. Det er hensigten, at TAMU anvender forhøjelsen af aktivitetsloftet til en bredere geografisk dækning af TAMU-tilbud.

3. Løft af tilskud til ungdomsuddannelser i udkantsområder i 2023

Aftalepartierne er enige om, at det er vigtigt at holde hånden under små institutioner i yderområderne. Aftalepartierne er derfor enige om en 1-årig videreførelse af den midlertidige forhøjelse af udkantstilskuddet til almene gymnasier på 15,5 mio. kr. samt at videreføre og forhøje den midlertidige pulje til særtilskud til små erhvervsskoler på samlet 30 mio. kr. i 2023, svarende til en tredobling af puljen fra 2022 til 2023. Kriterierne for udmøntning af særtilskud til små erhvervsskoler fastholdes uændret. Samlet set medfører initiativet merudgifter på 45,5 mio. kr. i 2023. Endvidere er aftalepartierne enige om at genbesøge behovet for en varig løsning for ungdomsuddannelser i udkantsområder ifm. forhandlinger om justering af taxameter- og tilskudssystemet på ungdomsuddannelser.

4. Opfølgning og videre proces

Fordelingen af den ikke-udmøntede reserve til FGU og VEU fra 2024 og frem genbesøges i 2023 med henblik på at drøfte fordeling og evt. strukturelle og indholdsmæssige ændringer af FGU, herunder førnævnte justeringer af tilskudsmodellen for FGU.

5. Økonomi

Aftalepartierne er enige om udmøntning af løft af FGU og VEU i 2023, samt 1-årig løft af tilskud til ungdomsuddannelser i udkantsområder i 2023, som fremgår af *tabel 1*, og de finansieringselementer, der er oplyst.

Tabel 1

Løft af FGU, VEU og ungdomsuddannelser i udkantsområder i 2023 inkl. finansiering

Mio. kr. (2023-pl)	2022	2023	2024	2025	2026	[...]
1. Løft af FGU	20,2	170,0	-	-	-	-
- Heraf til særtilskud til FGU	20,2	167,0	-	-	-	-
- Heraf til 1-årig forlængelse af forsøgsordning, der understøtter egu-elevers mulighed for at komme på højskole	-	3,0	-	-	-	-
- Ikke-udmøntet reserve i 2024 og frem	-	-	185,0	165,0	165,0	165,0
2. Løft af VUC, AMU og TAMU i 2023	-	45,0	-	-	-	-
- Heraf til VUC: forhøjelse af eksisterende pulje til økonomisk udfordrede afdelinger	-	10,0	-	-	-	-
- Heraf til AMU: særtilskud til AMU-udbydere	-	10,0	-	-	-	-
- Heraf til TAMU: varig forhøjelse af aktivitetsløftet	-	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
3. Ungdomsuddannelser i udkantsområder i 2023	-	45,5	-	-	-	-
- 1-årig videreførelse af den midlertidige forhøjelse af udkantstilskuddet til almene gymnasier	-	15,5	-	-	-	-
- 1-årig videreførelse og forhøjelse af pulje til særtilskud til små erhvervsskoler	-	30,0	-	-	-	-
Udgifter i alt	20,2	260,5	210,0	190,0	190,0	190,0
2. Finansiering						
2.1 Reduktion af de selvejende institutioners investeringsrammer	-	-73,9	-73,9	-73,9	-73,9	-73,9
2.2 Reduktion af kvalitetspuljen til FGU	-	-22,2	-22,2	-22,2	-22,2	-22,2
2.3 Øvrige omprioriteringer inden for BUVM's ramme	-	-	-	-	-35,0	-35,0
2.4 Aftale om En ny reformpakke for dansk økonomi	-	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
2.5 Central finansiering afsat på FFL23	-	-40,0	-40,0	-20,0	-	-
2.6 Reduktion af reserven til eftersyn af taxameter- og tilskudssystemet	-	-64,4	-28,9	-28,9	-28,9	-28,9
2.7 Udmøntning af ny reserve på FFL23 afsat til institutionsformål og institutionsudvikling m.v.	-	-30,0	-15,0	-15,0	-	-
2.8 Tilskud til social- og sundhedsuddannelserne og uddannelser målrettet jobfunktioner og brancher inden for grøn omstilling	-20,2	-	-	-	-	-
Finansiering i alt	-20,2	-260,5	-210,0	-190,0	-190,0	-190,0
Balance	-	-	-	-	-	-

Anm.: Særtilskuddet til AMU målrettes offentlige udbydere af AMU, hvor AMU udgør den primære uddannelsesaktivitet (over 50 pct. af udbyderens samlede aktivitet i perioden 2019-2021). Midler afsat til forhøjelse af aktivitetsløftet på TAMU dækker både udgifter til taxameterstilskud samt deltagerstøtte. Særtilskud i 2022 er anført i 2022-pl.

Den foreslåede finansiering og dertilhørende anvendelse af midler fra *Aftale om En ny reformpakke for dansk økonomi* og *Aftale om stimuli og grøn genopretning* fra 2020 forudsætter tilslutning fra aftalepartierne.